

37. VETERANSKI SPOMINSKI POHOD NA TRIGLAV

Vir/avtor: Damjan Renko

Fotografije: Bogo Tavčar, Aneta Lavtar, vir Facebook profil (Angel Vidmar, Brane Gradišnik, Marjan Šarec, PVD Sever Zasavje)

Video zapis: Vid Šibelja

Tudi letos med 7. in 8. julijem je v spomin na leto 1944, ko so se na vrh Triglava v različnih časovnih obdobjih povzpele tri partizanske patrolje, zadnja od teh je v oktobru 1944 tudi izobesila slovensko zastavo kot simbol slovenstva, ter v spomin na razvitje slovenske trobojnice na vrhu Triglava leta 1991, ko so jo izobesili in razvili domoljubi, gorski reševalci, policisti, novinarji in drugi, potekal tradicionalni veteranski spominski pohod na Triglav. Tudi letošnjega, ki je bil že 37. po vrsti je organiziral organizacijski odbor iz vrst veteranskih in stanovskih organizacij (ZB NOB Radovljica, ZVVS, ZSČ in ZPVD Sever) v sodelovanju z MORS in občino Bohinj.

Na pohod se je v letošnjem letu iz vrst članic ZPVDS prijavilo 62 udeležencev, na vrh našega očaka Triglava pa se je uspelo povzpeti skupaj 315 pohodnikom. Glavnina pohodnikov se je na pot podala v petkovih jutranjih urah s Pokljuke. Tisti iz bolj oddaljenih krajev, kot sta Ankaran in Koper, pa so od doma krenili že nekaj dni prej. Po petkovem vzponu na Triglav je na krajši slovesnosti ob 16. uri na Kredarici potekal tudi povsem spontan kulturni program, ki velja za enega najbolj čustvenih delov pohoda. Slednjega namreč že tradicionalno več ali manj oblikujejo pohodniki, praporščaki in člani orkestra slovenske vojske, zato je toliko bolj izviren in prisrčen ter predstavlja uvod v popoldansko - večerno druženje.

Žal je prišlo ob sobotnem povratku veteranskih pohodnikov na Pokljuko, na poti iz Vodnikovega doma proti Studorskemu prevalu do tragičnega dogodka in sicer je pohodnika Stanislava Rovtarja, člana OZVVS Ajdovščina in dolgoletnega udeleženca tega pohoda obšla slabost. Kljub hitri intervenciji zdravstvene ekipe je žal pohodnik umrl.

Zaključna slovesna prireditev pohoda s kulturnim programom je bila kot vsako leto doslej izvedena na stadionu biatlonskega centra na Rudnem polju na Pokljuki. V kulturnem delu programa so sodelovali: Orkester Slovenske vojske, Partizanski pevski zbor in recitatorji.

Prireditve, ki nedvomno združuje veteranska združenja v Sloveniji, se je letos po ocenah organizatorjev udeležilo preko 500 obiskovalcev, pričela pa se je s svečanim prihodom veličastne povorke 35-ih praporščakov in množice pohodnikov na biatlonski stadion.

Med publiko so bili med vidnimi gosti: prvi Predsednik Republike, Milan Kučan z ženo Štefko, minister za obrambo, Marjan Šarec, poslanec in vodja poslanske skupine Gibanje Svoboda, mag. Borut Sajovic, župan občine Bohinj, Jože Sodja, predsednik ZZB NOB Slovenije, Marijan Križman, predsednik ZVVS upok. generalmajor Ladislav Lipič, predsednik ZPVD Sever, dr. Tomaž Čas idr.

V kulturnem programu so nastopili: Orkester Slovenske vojske in Partizanski pevski zbor ter recitatorji.

Slovesnost se je pričela z izvedbo državne himne, v nadaljevanju pa je povezovalka programa besedo najprej predala predsednici organizacijskega odbora 37. veteranskega spominskega pohoda na Triglav in podžupanji občine Gorje, Danijeli Mandeljč. Slednja se je po pozdravu pohodnikom in udeležencem zaključne slovesnosti zahvalila za sodelovanje tudi vsem soorganizatorjem, prostovoljcem, nastopajočim, donatorjem in pa MORS, ki so tako kot vsako leto doslej v bistvu omogočili izvedbo takega obsežnega pohoda in zaključne slovesnosti.

Publiko je nato v pozdravnem nagovoru nagovoril tudi župan občine Bohinj, Jože Sodja, ki se je z besedo sprehodil skozi polpreteklo zgodovino in pri tem opisal tudi pomen tega pohoda. V zaključku je vse prisotne povabil k udeležbi na pohodu tudi v letu 2024.

V nadaljevanju je povezovalka pozdravila prisotno 98-letno Angelco Vidic - Vlasto, ki je bila v letu 1944 v eni od partizanskih patrolj, ki je na vrhu Triglava izobesila slovensko zastavo.

Kot slavnostni govornik je nato nastopil minister za obrambo R. Slovenije, Marjan Šarec. Slednji je je v uvodu dejal: *»Danes je praznik domoljubja, spomina in ljubezni do naše domovine. Zgodovina Slovenije je veličastna, mestoma tudi tragična, saj je naš narod predvsem v 20. stoletju žrtvoval veliko življenj, da danes živimo v miru, v svoji državi, da govorimo slovensko in nas tega ni sram.«*

V nadaljevanju je tudi spomnil, da je bil prvi borec za Slovenijo general Rudolf Maister, nato pa so mu sledili organizacija TIGR, udeleženci NOB in veterani vojne za Slovenijo. Po njegovem je treba zgodovino presoјati v kontekstu tistega časa in danes govoriti, da se je vse začelo leta 1991, bi bilo krivično. Vsi, ki so se borili, bodisi s pisano besedo ali z orožjem v roki, si zaslužijo časten spomin in zato jih nihče ne sme zasramovati. Narodnoosvobodilni boj je bil častno dejanje in tega tudi krivični poveljni poboјi in ostale zablode ne morejo umazati, je prepričan Šarec.

Poudaril je tudi: *»Ne želim polemizirati s komerkoli. Ko pa sem bil govornik ob obletnici IX. korpusa, sem zasledil iz ust nekdanjega predsednika republike, češ da je bil govor neprimeren za današnji čas, ker da smo z ostalimi govorniki nekaj počeli proti spravi in proti miru. Pravim, da pot pomiritve ne vodi prek potvarjanja zgodovine in izenačevanje agresorja in žrtve. Zgodovino je treba presoјati v kontekstu tistega časa in ne iz današnjega, ko smo v varnih zavetjih svojih domov, gledamo televizijo in smo malo pametni,«* s čimer si govorec prislužil navdušen aplavz prisotne publike.

Po prepričanju slavnostnega govornika slovenski narod tudi ni sprt med sabo, vse spore pa da je vedno zanetila politika, zaradi česar ima ta veliko odgovornost, da združuje in ne da razdira. Ostro je tudi nasprotoval revizionizmu zgodovine in poskusu rehabilitacije domačih izdajalcev rekoč: *»Brez NOB ne bi imeli poveljne ureditve, kot smo jo imeli, ampak bi nas verjetno osvobodila Sovjetska zveza. Kakšna pa bi bila potem svoboda pod njihovo taktirko, najbolje vedo narodi vzhodne Evrope. Mi smo lahko živeli drugače.«*

Kritičen je bil tudi do tako imenovanih ljudi dvoživk, ki so po njegovem nekoč v Jugoslaviji zelo dobro živele, danes pa z nekdanjo skupno državo ne bi imele ničesar več skupnega, in takratni sistem celo kritizirajo. Leta 1991 smo dobili svojo državo, na katero smo bili takrat ponosni, on sam pa je na državo ponosen še danes, rekoč: *»Ne ljubimo svoje domovine zaradi politikov, naših politikov, vključno z menoj. Svojo domovino ljubimo zato, ker je to naš dom in tudi zato, ker so mnogi zanjo dali zanjo svoja življenja.«* Po njegovem je treba spoštovati attribute države, kot sta slovenska policija in slovenska vojska, saj sta nam priborili svobodo in samostojnost, zaradi česar je treba zgraditi tak obrambni sistem, da ne bomo zardevali v tujini. Po njegovem si je treba v vsakem trenutku prizadevati za mir.

V zaključku se je govorec dotaknil tudi žgočega kriznega žarišča v Ukrajini, kjer se ta bori za svojo neodvisnost, Rusija pa ji želi vsiliti življenje po svoji podobi. Sklenil je z besedami, da naj živi Republika Slovenija in naj živi mir.

Ob zaključku se je povezovalka programa zahvalila soorganizatorjem za vso pomoč pri izpeljavi pohoda in zaključne prireditve. Zahvale so bili seveda deležni tudi vsi nastopajoči za vloženi trud, vsi prisotni pa so prejeli tudi prijazno povabilo k ponovnemu snidenju v letu 2024.

Spominskega pohoda na Triglav se je iz našega društva tudi letos udeležil le član Robert Jakopič, ki se je doslej tudi največkrat udeležil tega veteranskega spominskega pohoda na najvišji vrh naše domovine. Zaključne slovesnosti na Rudnem polju so se poleg navedenega udeležili še štirje člani društva (Milan Černoga, Aneta Lavtar, Zdenko Renko in Franc Savšek).

Spletni viri:

https://www.youtube.com/watch?v=y9XrzhRPdOc&ab_channel=Vid%C5%A0ibelja